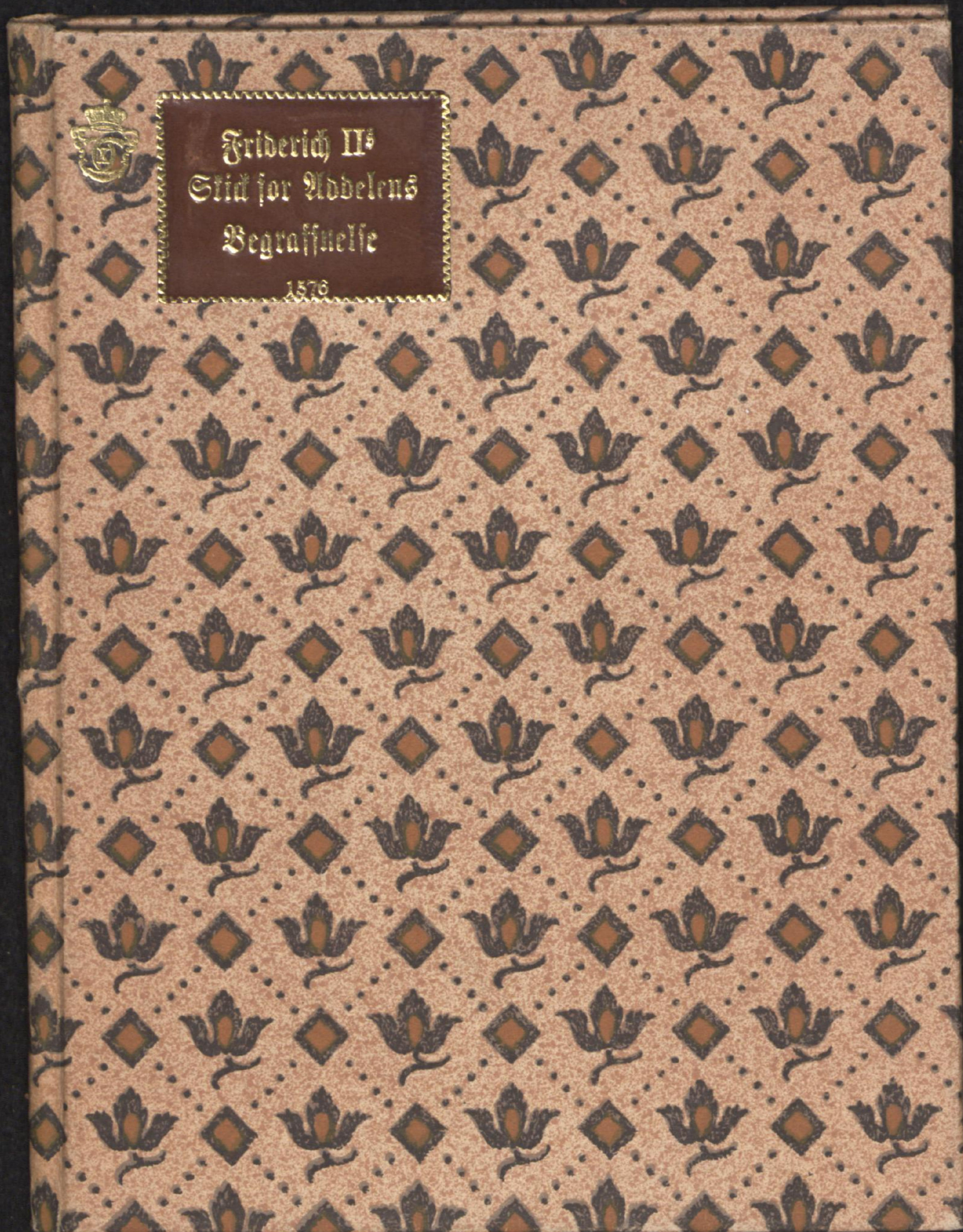
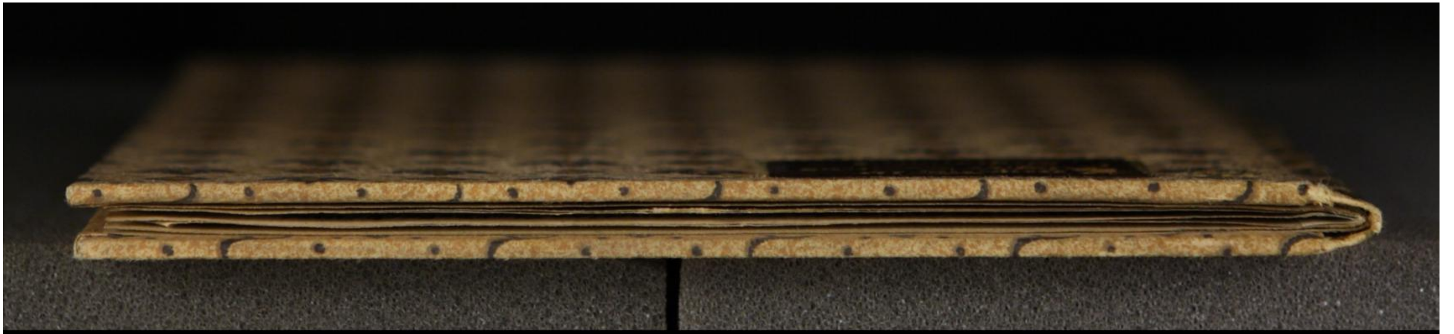
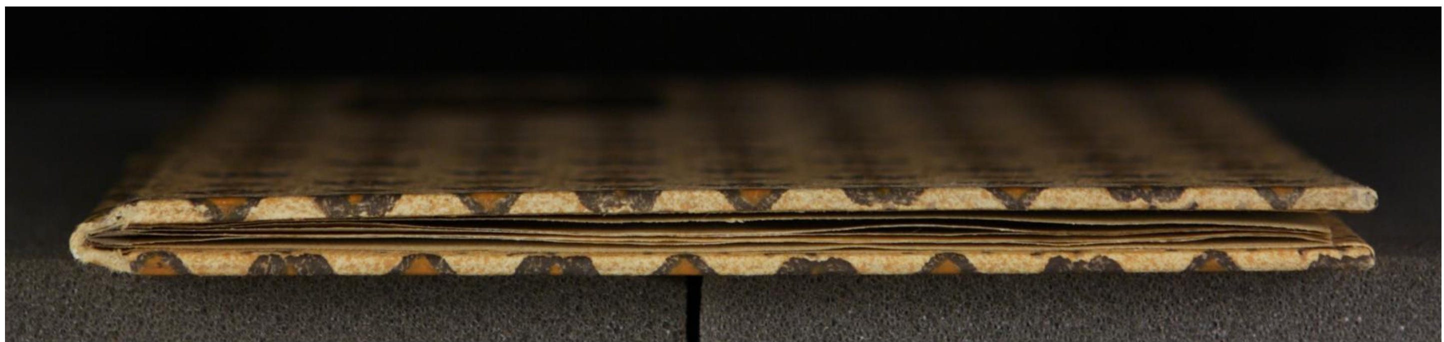
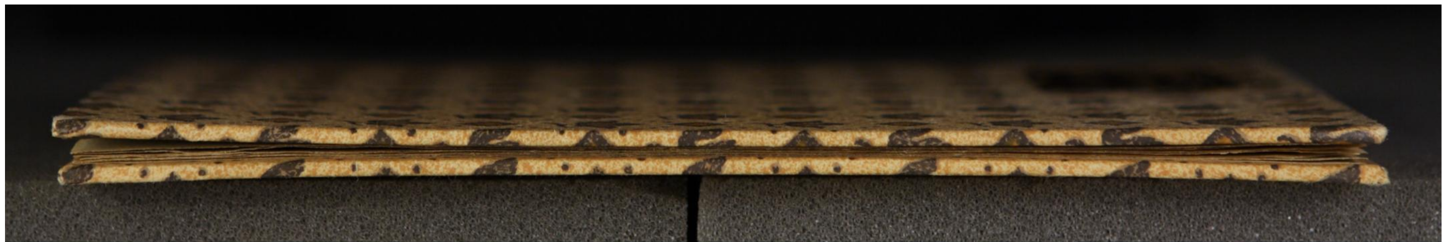

Friderich IIs
Skick for Adelens
Begraffnelse
1576

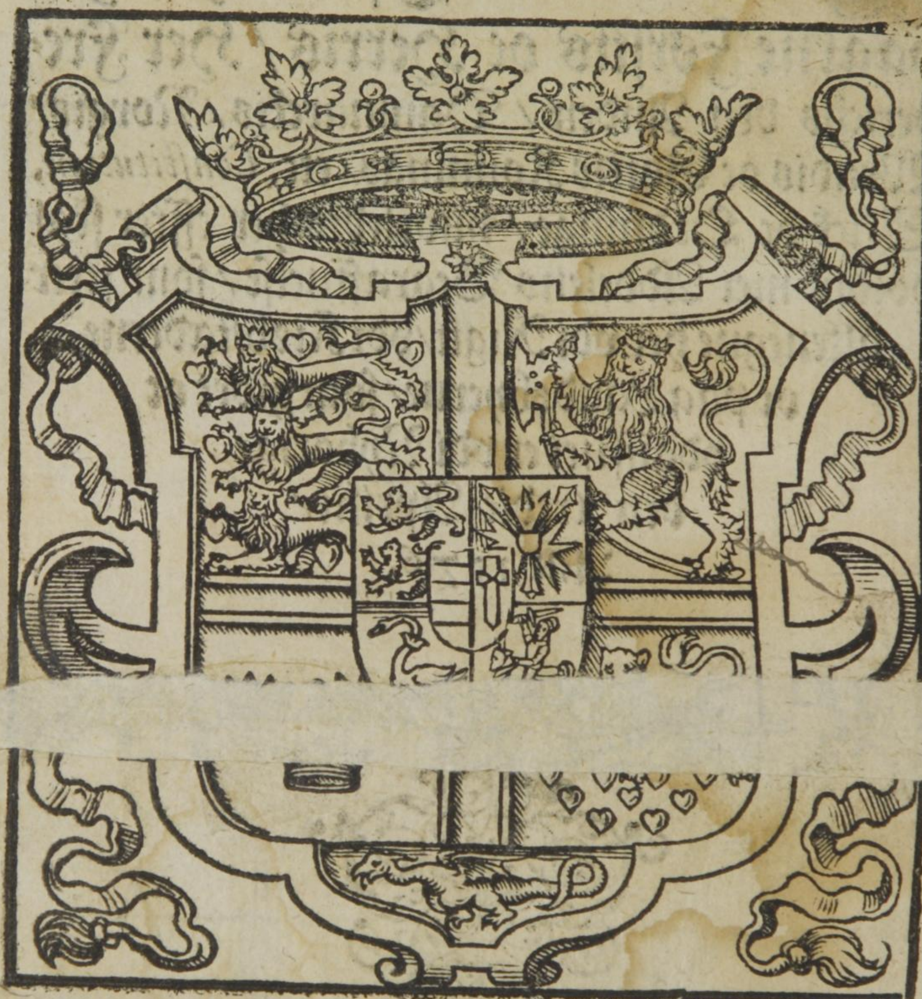

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

Stormectigste/ høybaarne Førstis oc Herris/ Her Frederichs den Anden/ Danmarckis/ Norgis/ Wendis oc Gottis Konnings/ etc. Constitution, Skick oc Ordninge/ huorledis her effter skal holdis met Addelens Begraffuelse/ som skeer alleuegne her vdi Rigit/ vdi Kiøbstæderne oc paa Landsbyerne/ som giort oc vdgiffuet er vdi Nyborig/ den tredie Aprilis/ Aar 1576.

Cum Gratia & Priuilegio serenissimæ Regiæ Maiestatis.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

WI Frederich den Anden/ met Guds Naade/ Danmarckis/ Norgis/ Wendis oc Gottis Konning/ Hertug vdi Slesuig/ Holsten/ Stormarn oc Dytmersken/ Greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorst. Giøre alle vitterligt/ At efterdi Wi ere komne vdi visse forfaringe/ Om den store Misbrug/ oc merckelig Wskickelighed/ som sig alleuegne/ her vdi Riget/ begiffuer/ Naar nogen Addels person døer oc affgaar/ vdi saa maade/ At deris Lig/ som Gud almectigste fran denne forgengelige Verden/ henkalder/ icke aleniste vdi lang tid/ som er vnder tiden/ it fierdinge Aar/ oc vndertiden fast lenger/ stande offuen Jorden/ wbegraffuet/ huilcket oc tit oc offte skeer/ imod den Dødis sidste vilge/ forsat oc begeringe/ Men oc hos deris Jord-ferd oc Begraffuelse/ brugis allehaande forgengelige Pracht/ Hoffærd oc merckelige Bekostninge/ met Bliekister oc Thenkister at lade giøre/ met Sølff oc Guld/ huor met samme Kister beslaes oc tilnaglis/ met Fløyel/ som hengis paa Kisterne/ oc met vdi Jorden nedersættis/ met Klæde som til stor Offuerflødighed kiøbis/ at drage gantske Stoffuer oc Kammer met/ baade paa de stæder/ som Liget staar/ saa oc vdi andre Kammer/ som deris Slect oc Venner/ huilcke de haffue hiembedit/ skulle ligge/ Sammeledis met mange store Lius/ som brugis hos slig Begengelse met Graffuene/ som forhøffuis offuen Jorden/ aff Alabaster oc

 met

met anden merckelig Omkostning / oc met den store Offuerflødighed/ som skeer met Mad oc Dricke/ før end Guds tieniste skeer/ oc Liget begraffuis / met andet mere wseduanligt/ som dagligen paafindis oc optenckis/ Oc tid fra tid / Jo meer oc meer /optagis oc formeris/ Huilcket icke aleniste skeer Gud almectigste/ til fortørnelse / Men oc den Dødis Arffuinge/ saa oc menige Adelen/til merckelig skade oc besueringe/Thi huad de Rige oc formuendis vdi saa maade begynde/ oc for en nye Skicke indføre / Det ville de som haffue fast ringere Effne oc formue/effterfølge/ Wanseendis/huad skade oc forderffuelse dennem der offuer skulde hende oc tilkomme. Oc paa det/at sligt maa forekommis/affskaffis oc nederleggis / som menige Ridderskabet/her vdi Rigit / vdi framtiden/icke vilde vere til ringe Besueringe / Da haffue Wi met vore Elskelige Danmarckis Rigis Raad / denne Leilighed beraadslaait oc offueruei[?]ait/Oc berammit /oc giort en christelig Skick oc Ordeninge/ huorledis det skal her effter holdis/met Addelens Begraffuelse/her vdi Rigit/ Huilcken Ordninge oc Skick/ Wi vnder den Peen oc Straff / som ved bør / aluerligen ville holdet oc fuldkommit haffue. Oc for det første/Effter som det her tildags / offte haffuer verit befundet/ At naar nogen Riddermands mand / Frue eller Jomfrue / met Døden er affgangit / haffuer deris Lig vdi en fast lang tid offuen Jorden staaet wbegraffuet / Effter som det oc endnu vdi lige maade dagligen skeer/ Da effterdi/ det icke er tuil / at det io er Gud almectigste behageligt / At deris Lig / som hans Guddommelig Maiestet / haffuer kaldet her

fran/

fran/ met en ærlig/christelig/ tuctige Jordefærd/met det første til Jorden skulle bestedis / Effter som det vdi alle christelige Regimenter oc Politier altid brugeligt haffuer veret/ Oc paa det sligt oc her effter icke lenger skulle skee / Gud til fortørnelse / ville Wi det aldelis her effter saa strengeligen befalet oc holdit haffue / At naar nogen Addels person døer oc affgaar / skulle deris Lig begraffuis inden sex samfeld Vgger effter deris Død / vdi det allerlengste / Oc skulle de som giøre oc bekoste samme Begraffuelse vere fortencket/ At holde Maadelighed / met Slect oc Venner at forscriffue/ Oc er nock / at de forscriffue deris næste Foruante / oc deris Naboer oc Venner/ som næst ere besiddendis. Met Ligkister at lade giøre/ skal det saa holdis/ At ingen skal tilstedis /at bruge eller lade giøre/til deris Begraffuelse/enten Bliekister eller Thenkister / Men det skal vere huer friit fore/ At lade giøre oc tilfly en ærlig Trekiste/aff Fyr eller Eeg/huilcket dennem sielff godt siunis. Oc skulle samme Kister / huercken met Sølff oc Guld beslaes/ Eller oc met sølffue eller gulde Nagler tilnaglis/ icke heller met Fløyel offuerdragis/som vdi Jorden skal met nedersættis. Dog skal det icke her met vere nogen formeent/at lade Ligkisten met Fløyel offuerhenge / naar Liget bæris til Graffue. Sammeledis forfare Wi oc/ At naar nogen deris Lige føris fran deris Gaarde/oc til deris Sognekircke / offuerhengis de Heste som føre Liget / met sorte Engelske Klæde / Oc efterdi det io til intet andet / end til en forgengelig Offuerflødighed / kunde vere nytteligt/ Men fast mere dennem som det bekoste / til stor Be-

 suerin-

sueringe / Da skal det oc her effter aldelis vere aff-skaffet/oc huer vere forbodit/de Heste som gange for Ligboren / met nogen Klæde at lade offuerhenge. Dissligeste/Efftterdi der oc brugis stor Offuerflødighed met Dragninge / huor nogen Begraffuelse skal skee/ baade huor Liget hensættis / Saa oc paa andre stæder vdi Stoffuer oc Kammer / huor de haffue bedit deris Venner at skulle ligge/ saa alle forne Stoffuer oc Kammer / met sort Klæde / skulle omdragis/ Oc vdi lige Maade opslaes sort Fløyel / eller anden Siden thøig offuen offuer Liget / Huilcket icke heller vden merckelig Pendings spild kunde bekommis/Da skal det oc vdi alle maade/ saa der met holdis/ At ingen slig Dragninge her effter skal skee til nogen Begraffuelse/ vden aleniste met Laghen oc Duge / Efftter som aff gammel tid seduanligt haffuer verit. Der skal oc icke brugis hos nogen Ligs Begraffuelse/ mere end xij. Vaaxelius i det allermeste / aff huilcke Lius ingen skulle vege mere end it halfft Lispund. Findis oc nogen / som ferre eller oc ingen Lius ville bruge/skal det oc staa vdi deris eget friit Kaar/ oc vere dennem wbehindrit tilladet. Oc effter som Oss oc mangefoldigen er bleffuen beredt / huorledis der holdis stor Wskickelighed / huor nogen Begraffuelse skeer/met Offuerflødighed vdi Mad oc Dricke/ førre end Guds tieniste skeer/ oc Liget begraffuis/ Saa en stor part aff Folckit komme druckne oc fulde til Kircken/ oc forholde dennem fast wskickelige/met bulder oc skreg/ huor met vndertiden Guds tieniste saa forhindris / at Presterne met stor nød kunde fuldgiøre deris Befalninge/ Da ville Wi det oc saa aldelis her

effter

effter forordinerit haffue/at alle de Addels Begraffuelse/som skeer effter denne tid/ her vdi Rigit/Enten vdi Kiøbstæderne/ eller anden steds / skulle holdis for Middag / Oc vdi saa maade / At Guds tieniste oc den gantske Begengelse/ skulle endis førre end Klocken er xij. vdi det allerseniste. Oc skulle Superintenderne vdi huert Stigt haffue grandgiffuelig oc aluorlig opseende met / At ingen tieniste holdis offuer nogen Addels Begraffuelse effter Middag / saa fremt de icke ville stande der for til rette. Siden skal det oc vere frijt fore/ som giøre nogen Begraffuelse/ at hiembede deris Venner / dog at de til saadanne Verdskaff vil holde slig Maadelighed met Mad oc Dricke/Effter som de der met icke imod dennem ville opuecke Guds fortørnelse. For det sidste haffue Wi oc forfarit/ den store Misbrug/ Bekostninge oc forfengelige Pracht/ som skeer met de Graffue/ som aff Addelen nu høgt offuer Jorden opsættis/ oc fast offuergaar alle Kongelige oc Førstelige Begraffuelse som tilforn ere skeet her vdi Rigit. Oc efterdi Oss som en Offrighed aff Gud/icke ville sømme/ slig at tillade/ som andre kunde tage Exempel aff/det at bekoste/ som dennem sielff kand vere til skade oc besueringe. Oc paa det her effter/saa der met maatte holdis/ som tilforn haffuer veret brugeligt/ Oc huer sig der vdi/ saa maa skicke oc forholde / effter som deris Stande oc Leilighed fordrer oc vdesker/Da ville Wi at ingen aff Addelen/ her effter skulle lade giøre nogen Begraffuelse offuen Jorden forhøffuit met Alabaster/eller slig merckelig Bekostninge/Dog skal icke des mindre / vere huer god Mand/Frue eller Jomfrue/

frue/frijt tilladt/ at lade legge en ærlig Ligsteen paa deris Graffue / effter som huer der om selff godt siunis. Vil oc nogen lade giøre eller sætte en ærlig Taffuel paa Veggen/ den Døde til ære/skal det dennem oc icke veigris eller vdi nogre maade formeenis.

Denne vor aluorlige Skick oc Forordninge/som wi vdi saa maade / met vor Elskelige Rigens Raads raad oc beuillinge / vore Vndersaatte / menige Rigens Addel til gaffn oc beste/giort oc berammet haffue/ville Wi vdi alle maade/ fast oc wbrødeligen holdet haffue. Vnderstaar sig nogen her effter met nogen Begraffuelse / noget her imod at giøre / Da skal den som det skielligen offuerbeuisis kand/haffue forbrodt it tusindt Daler til næste hosliggendis Hospital. Oc paa det her met maatte haffuis it flitig opseende/at denne vor Mandat icke til forgeffuis skulde offuertrædis / eller til intet giøris / skal Superintendenterne vdi huert Stigt / tilholde Prouesterne oc Presterne/at tilkiende giffue/hues nogen sig her imod vilde til fordriste / Oc naar Superintendenten fanger det at vide/ skal hand lade vor Stigts Lensmand det forstaa / oc hand siden vere forplict effter denne vor Mandats liudelse/forne it tusind Daler/til næste Hospital at inddele/saa framt hand dennem icke selff vil vdlegge. Befindis det oc/ at Superintendenterne/Prouesterne eller Presterne/seer her met igennem Fingre/ skulle de oc tilbørligen der fore stande til rette. Huor effter sig huer kand vide for skade at tage vare. Giffuet paa vort Slot Nyeborg/den iij. dag Aprilis/Aar etc. M. D. Lxxvj.

vnder vort Signet.

